

Mythologia, Venise, 1567 - III, 05 : De Cerbero

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[21-22\] : De Cerbero](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre III

[Mythologia, Francfort, 1581 - III, 05 : De Cerbero](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre III

[Mythologie, Paris, 1627 - III, 06 : De Cerbere](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre III

[Mythologie, Lyon, 1612 - III, 05 : De Cerbere](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 62r°-63v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Cerbère](#)

tis, quæ nos trans ea turbulentia flumina traxit: & Charon appellatur: Hec ad seuos iudices intrepidos nos deducit, hec in gravissima periculis nos consolatur & adiuuat, hec pro viatico est quocunque accedamus. Quare si quis recte consideret, inueniet antiquos omnes animorum motus illos, qui sub mortis tempore in homine nascuntur, sub his fluviorum signis fuisse complexos. Nam cum senex sit Charon, quid aliud significat, quam rectum consilium, & quæ ex illo concepto prouenit, latitiam? aut quæ alia letitia in morituro homine excitabitur, quam illa quæ nascitur ex opinione innocentia, aut è spe venia? Illa vero quæ ad obolos, naulumque portitoris attinent, ego ridicula esse censeo, & pro simplicium mulierescalarum opinionibus inuenta, & tanquam ad inuenient fabuæ probabilitatem excogitata à sapientibus, si modo hec ab illis manarent, nunc de Cerbero dicamus.

De Cerbero.

Cap. V.

Vbi superiora illa flumina mortuorum animæ traiecerint, zum Cerberus atrocissimus canis inferoruë cultos in spelunca quadam ante fores Plutonis recubebat; qui omnibus ingressuris humanissime blandiebatur, at neminem patiebatur exire, sed omnes egressulos altissimis & maxime horrendis latratibus deterrebat. Hic Cerberus è Typhon & Echidna natus est, ut scripsit Hesiodus in Theogonia. Quod autem seruaret inferorum sedes ita tellatur Virg. lib. 6.

Cerberus hec ingens latratu regna trifaci

Personat, aduerso recubans immanis in antro.

Eius formam corporis cani persimilem fuisse dicebant, cuius tamen è capite angues densissimi pro villis pendebant, ut ait Horatius in libro tertio Odarum;

Cessit immanis tibi blandienti
ianitor aule

Cerberus: quanvis furiale centum

Muniant angues caput eius, atque

Spiritus teter, saniesq; manet

ore trilingui.

Huius totum deniq; dorsum pro villis serpentes habuisse, et anguea cathena vincentum videtur significasse Tibullus lib. 3.

Nec canis anguea redimitus terga cathena,

Cui tres sunt lingue, ter geminumq; caput.

Tria capita illi fuisse testatur ita Sophocles in Trachiniis;

Αἵ τε φυλακές εἰσιν ἀπόροις οὐτε φεύγειν

νίβεται μητέρα διωσσεῖ γάλα τοῦ φεύγειν.

μετανοοῦσα φεύγει, διωτεί, ερεπείστη

Crudelem rursus catulum parit illa nefandum,

Cerberon, umbrarum custodem, ferrea cui vox.

Q. 2 Quinæ

Mythologiarum.

Quinquaginta simul capita; illis nilque pudoris.

Venuntamen Isaeius illum centum capita habere scribit, quem & canem inferorum nominat, & eius diligentiam ita describit; quod si huiusmodi anima non
tunc ad patrum frugit, de quaeratu in eam non adiu, sed ex ea exquiri nequaquam. neque huiusmodi
deinde nesciendum pater adhuc non potest, quia, non in illa dicitur, sed in alio libro, quod
etiam tunc ex eiusdem auctore adhuc nesciendum est. Ibi hominum animas esse
inquiunt, quas Plutonis canis custodit, qui centum habet capita. At sunt praeter
terea quoddam accedentes animas cum blanditiis excipit, at egredi conantes de-
turbat: quare si qua celeriter effugere conetur, illam repetit corripit ac vo-
rat. Sic etiam Horatius illum centum capita habere scribit in secundo
Carminum;

Demittit atras bellux centiceps.

Aures.

De illius forma ita meminit Apollodorus lib. secundo; Adserens 25. Anno
vixit et pugnat Cerberus regnante. Hoc est ut res erit nisi auctoritate scriptoribus,
sicut et in eis res, narratur et hoc ipsum scriptoribus. Duodecimum certamen imposi-
tum Herculi, Cerberum ab inferis educere. Habebat hic tria canina capi-
ta, caudam draconis, at in tergore variorum serpentum capita. Quem He-
siodus in Theogonia & blandiri adeuntibus, & vorare regredientes animas
ita inquit;

Juste deus nubes tristis pergit quoniam

Noctis: vixitq; aucto' et ex. ipsi istrebus

Za'ro latus rupes q'ui horro' impetrat.

E'q'uidam' e'x' a'les' u'c' a'les' d'na' d'na'.

Ist' in' f'as' Ad'f'as' m'k'as' i'c'c'as' i'c'c'as'.

Hic canis horrendus nigrancia limina fernat,

Preditus arte mala: cauda blanditur & aure

Vraque, accedit si quis. si euadere contra

Coneatur quisquam, hunc audiam mox condit in aluum.

At qui cum nullos esse inferos putarent antiquorum nonnulli, scriptum re-
liquit Pausanias in Laconicis non solum nulla esse Deorum regna subterra-
nea, quod animis deueniret, ubi est vita excesserint, sed Cerberum etiam tetrum
ac immanem serpentem fuisse, qui lastrum habet in spelûca quadam apud
Tenerum, qui queneunque momordisset, continuo vis veneni interimebat;
ut sensit etiam Hecatetus Milesius, quare dictus est canis inferorum. Hunc ser-
pentem primus omnium Homerus, ut ait Pausanias, canem appellauit, qui
nihil tamen de illius forma fabulatus est, cum posteri & Cerberum nomi-
narint, & tot illi bellux capita iniunxerint. Alii fabulati sunt illum ab infe-
ris eductum fuisse ab Hercule, per eam speluncam, que non procul distat a
Tenero qui cum primum lucem sensisset vomuit, ex quo vomitu, spumaque
oris natum est aconitum, ut afferit Strabo lib. octauo. Lucretius Epicurus
philosophus, quoniam haec reuocare a voluptatibus videbantur, non solum
Cerberum de medio ex Epicureorum sententia sustulit, sed omnia prouersus
illa, que supplicium aliquod nefariis hominibus apud inferos minitaren-
tur, cum ita scribat in lib. 3. sui poematis;

Cerberus, & furiz iam vero, & lucis egenus

Tartarus horriferos eructans fauibus zillit,

Hac neque sunt usquam, nec possunt esse profecto.

Fuerunt

Fuerunt qui fabulas has conati sunt ad historias, verasque narrationes traducere. Dicunt enim quod cum Theseus & Pirithous Helenam rapuissent, quæ obuenit Theseo, coactus est Theseus iurare se opem laturum Pirithoo, dum quoque aliquam eximiam mulierem sibi raperet. Tunc in Epiro Aidonei Molosorum Regis eximia forma filiam esse audientes eò contenderunt, ut illam raperent. Est autem idem Aidoneus, & Aides, & Orcus, & Pluto vocatus. huius filix nomen fuit Proserpinæ; matrì, Cereri; canemque habuit acerrimum, qui Cerberus dicebatur. Iubebantur cum Cerbero prius pugnare, qui Proserpinæ nuptias peterent; qui vici ianibantur. hanc Theseus cum Pirithoo per infidias raperere conati sunt; quos cum non ut procos, sed ut captores accessisse intellexit Aidoneus, in vincula coniecit, ac Pirithoum castigatum vorandum exposuit, Theseo, cum sponte sua non accessisse cognouisset, pepercit; at in custodias tradidit, ut scripsit Zezes, & Plutarchus in vita Thesei, fabulati sunt postea poëtae Theseum & Pirithoum ad inferos descendisse, Plutonisq; uxorem Proserpinam raperere voluisse, quod ita attigit Virgilius libro sexto;

Nec vero Alciden me sum laxatus euntem
Accepisse lacu, nec Thesea Pirithoumque :
Diis quanquam geniti, atq; invicti viribus essent.
Tartareum ille manu custodem in vincia petiuit,
Iphus a solio regis , traxitq; tremente.

Hi dominum Oitis thalamo deducete alotti.

Atque hæc ea sunt, quæ de Cerbero fabulati sunt poëtae: nunc illorum sententia est exprimenda. Cur Cerberus Echidna & Typhonis filius dictus est? Nam si rem hanc ad naturæ vires conferamus, nihil aliud erit Cerberus quam serum naturalium generatio: cum enim Typho ardens sit, frigidissimumque animal Echidna, quæ viperam significat, ex harum qualicatum compositione fit ortus rerum naturalium. hinc efficitur ut animalibus e celo ad inferos delendentibus, hoc est nascentibus Cerberus blandiatur; at contra nitentes, mortituras scilicet animas deterreat, quia natura reclamat; nec exquo animo interitum ferre potest. Qui terram Cerberum esse putarunt, has easdem vires illi dare nihilominus coguntur. Hunc in spelunca obscurata habitare dixerunt, ob ignorantem sui, & ob sordidas res, ex quibus singula oriuntur: alii propter sepulchorum tenebras putarunt, cui vipers eti buerunt pro villis, quoniam id animal in sepulchris frequenter versetur. At pro vi occulta terra, quæ sepulta cadavera absumit, & pro ratione temporum, quæ plurimum conferunt ad celeritatem aut tarditatem corruptionis, illi tot capiū numerum addiderunt. Ipsum siquidem nomen significat sepulchrum esse Cerberum, quia caro est, & autem voto. Atque hæc ad vim naturæ. Hunc extraxit Hercules, quia virtus nominis sui perpetuitate & sepulchri & mortis vires infregit, & ab omni temporum iniuria le vendicauit. Qui ad mores, ritusque humanæ institutionem hæc transculere, Cerberum avaritum esse, diuinarumque cupiditatem arbitrantur: quæ non nisi e malis cogitationibus oritur; cum nemo vir bonus diues brevi eundat. Est enim avaritia proprium aduentibus opibus blandiri, at ubi vel in rebus necessariis faciens est sumptus, grauiter ferre, discuciari, & prope præmōtore insanire. quod si via necessitas opes ipsas in lucem extraxerit, tū reclamat avarus, & nulla cum dignitate vel iudicio ipsas priplundit: quare via luce

Mythologiæ.

fa luce Cerberus vomuisse dicitur. habet multoecum caputum numerum, vel quia multorum scelerum & flagitorum principium & ipsis eis auaritia, vel quia mortales in multas miserias inducit, cū aliū ferro, aliū veneno, aliī alius insidiarum generibus propter divitias opprimantur. quippe cum nullus sit auarus, quem & filii & vxor, & coniuncti omnes non quam cito sume decedere cupiant. Dicitur etiā Cerberus in obscura spelunca habitare, quoniam omnium propè vitiorum fultissimum sit auaritia: cum neq; sibi proficit, nec reliquis; nec sibi vel posset gloriari comparata fludeat, sed semper inter soridores & obscuros homines versetur. At Hercules, quæ virtus est animi magnitudo, Cerberum in lucem extraxit, sibiique perpetuam gloriam contipranuit. Quis enim sine opibus facilem esse sibi viam ad perpetuatem nominis affirmauerit? Illiz sane nihil aliud putandum sunt à virtutib; quam commodiōtēs rationes rerum præclarē gerendarum. nunc de Partis dicendum.

De Panis. Cap. VI.

ET quoniam nihil horum sine Parcarum imperio & voluntate fieri poterat, ut ereditum est ab antiquis, tempus iam postulat ut de illis loquuntur. Fuerunt autem Parcae sorores tres, ita concordes, ut nulla unquam illarum dissensio, sicuti exterorum Deorum, audit a fuit. Has Iouis & Themidis fuisse filias scriptum reliquit Hesiodus in Theogonia hoc pacto:

πατέρων διάγετε λατρεῖον Σίμην, πόλεων ἀρι-
στούς τε, Διονυσίου, τοῦ ὁρίου τοῦ Καλαόντα.
Αὐτὸν δὲ φραστείσαντα οὐκέτι διατίθεται
τίκτειν τὸν τοῦτον τοῦ ποταμοῦ οὐρανόν,
αλλὰ τὸν, λαζαρίτην, τοῦ ἀρπαγῶν, αὐτούς διατίθεται.

30 *In hoc Theneus duxit Saturnius; nec parit Horas,
Eunomiamq; , Dicenq; , Irenam deinde virentem:
Omnia maturant miseris mortalibus iste.
Parcas; quis multum mox Jupiter addit honoris,
Clothoq; , & Lachesis, simul Atropon, H= bona cunctis,
H= mala dant, nutuq; suo res quae percurruntur.*

Idem tamen poeta in eodem libello Noctis filias & Parcas & Mortes, sive fata malueris nominare, suisse scribit, cum illas inter Noctis filias consummatus sit, ut pater ex eo versu :

to help you find your favorite radio station.

E parcas parit, & Mortes mala multa ferentes.

⁴⁰ Cui sententia accessit etiam Orpheus, qui ita scripsit in hymno in Parcas;

Journal of Recombinant Biologics N

Ammeni = Pare = nigrum pignora Noctis.
= Superstitione Grecorum = Elitis = P.

*Alii Necesitatis, hue ut aiunt Græci ~~ad~~ habitas esse Parcas crederunt.
Has in spelunca quadam sublimi habitasse scriptis Orpheus, atque inde ab
humana opera, ubi libuerit, euolare solitas;*

αλεύτηρος οικείου τηλεοπτικού, αλλά και λόγω
της πολιτιστικής Ανοικτής Σχολής της Κάτιας Βαρδή.
Εποντας, ένα συγχρηματοφόρο μερίδιο απέδειχε παραγ-